

Työ- ja elinkeinoministeriö
ja
Lounais-Suomen elinvoimakeskus

Ohjaavien ministeriöiden ja viraston välinen tulossopimus vuosille 2026–2029

LUONNOS 27.11.2025

1 Strategiset linjaukset

Lounais-Suomen elinvoimakeskus on vuoden 2026 alussa toimintansa aloittava monialainen valtion aluehallinnon virasto, jonka toimialue kattaa Varsinais-Suomen, Satakunnan ja Ahvenanmaan maakunnat. Elinvoimakeskus toteuttaa toiminnassaan sekä valtion yhteisiä hallitusohjelman ja elinvoimakeskusten strategian tavoitteita että ohjaavien hallinnonalojen toimialakohtaisia strategisia tavoitteita.

1.1 Elinvoimakeskusten strategia

Elinvoimakeskuksille on laadittu vuosille 2026 - 2027 yhteinen strategia, joka toimii tulossopimuksen runkona. Strategian painopisteet ja tavoitteet ovat seuraavat.

Kestävä kasvu

1. Kehitämme elinkeinorakennetta monipuolisemmaksi ja kansainvälisemmäksi tukemalla uudistuvaa ja kasvavaa yritystoimintaa
2. Tuemme pk-yritysten TKI-panostusten kasvua osana kestävän kasvun vauhdittamista
3. Vahvistamme ruokajärjestelmän kokonaiskestävyyttä, kilpailukykyä ja häiriönsietokykyä
4. Ylläpidämme ja kehitämme liikennejärjestelmää, joka on toimiva, turvallinen ja kestävä

Puhdas siirtymä

1. Kiihdytämme puhdasta siirtymää, mikä tukee talouden rakennemuutosta, kestävää luonnonvarojen käyttöä ja kiertotaloutta
2. Varmistamme osaltamme luonnon monimuotoisuuden vahvistumisen, luontokadon pysäyttämisen ja hiilinegatiivisuuden saavuttamisen

Varautuminen ja kokonaisturvallisuus

1. Vahvistamme yhteiskunnan toimintavarmuutta ja kriisinkestävyyttä

Hyvinvointi ja yhdenvertaisuus

1. Edistämme laadukasta ja tuottavaa työelämää, joka vastaa työelämän muutoksiin
2. Turvaamme puhtaat vedet, elinvoimaisen luonnon ja kulttuuriympäristöt sekä rakennetun ympäristön osana hyvinvointia ja turvallista arkea

1.2. Johdon katsaus

1.2.1 Toimintaympäristö ja tulostavoitteiden 2025 toteutuminen

1.2.1.1 Toimintaympäristön kuvaus

Vuosi 2025 on Lounais-Suomen taloudelle haastava, selvää käännettä nousuun ei ole tapahtunut ja mm. työvoiman kysyntä on vaisua. Varsinais-Suomessa pitkäaikaistyöttömyyden määrä on ennätysmäisen kovassa kasvussa. Kokonaistyöttömyys pysyy kuitenkin koko maan keskiarvoa matalampana. Samanaikaisesti ulkomaalaisen työvoiman tarjonta on lisääntynyt. Satakunnassa työttömien määrä on kasvanut eniten naisvaltaisissa palvelu- ja myyntityön ammateissa. Satakunnassa työttömyyden nousu on kuitenkin vuoden toisella vuosipuoliskolla ollut jo taittumassa.

Meriteollisuudessa Lounais-Suomessa vallitsee vahva vire yleisestä talouden matalasuhdanteesta huolimatta. Satakunnassa on teknologiateollisuudessa ollut alkuvuonna jo muutamilla aloilla positiivista talous- ja työllisyyskehitystä. Varsinais-Suomen lääkealan isot yritykset ovat menestyneet globaalisti läpi lyöneiden lääkkeiden ansiosta. Syksyllä tulleet

monet positiiviset uutiset näkyvät taloudessa ja työllisyydessä voimistuneemmin jatkossa. Muilla aloilla Lounais-Suomessa on ollut haasteellista; rakennussektori ei ole kasvanut runsaasta julkisesta rakentamisesta huolimatta, SOTE-ala on vahvojen säästöpainneiden kourissa, kaupanalalla on työttömyys ollut tasaisessa kasvussa, matkailukesä jäi vain kohtuulliseksi kuluttajien lisääntyneen säästämisen takia ja vihreän siirtymän investointitkään eivät vielä ole laajamittaisesti käynnistyneet. Satakunnassa on kuitenkin suunnitteilla ja osin jo toteutumassa yritysten vihreän siirtymän investointeja eniten Suomen maakunnista investointien kokonaisarvon ollessa tällä hetkellä lähes 45 miljardia euroa.

Lounais-Suomen elinvoimakeskuksen toimialue on Suomen ruoantuotannon ydinaluetta ja alueelle on keskittynyt suurin osa kotimaisen leipäviljan ja avomaan puutarhatalouden tuotannosta. Lounais-Suomeen keskittyy myös merkittävä osa maan sika- ja siipikarjataloudesta. Vahvan alkutuotannon myötä alueelle sijoittuu paljon elintarvikkeita jalostavia yrityksiä. Alkutuotannon investoinnit ovat viime vuosina painottuneet pienempiin perusparannustoimiin. Haastavat sääolosuhteet ovat kannustaneet investoimaan mm. salaojitukseen ja energian kustannusvaihtelut maatilojen omaan uusiutuvaan energiantuotantoon. Vuonna 2025 on ollut nähtävissä kotieläintuotannon uudisrakennushankkeiden elpymistä. Lounais-Suomessa päätuotantosuuntana on viljanviljely (lähes 60 % maatiloista) jonka kannattavuus on heikentynyt. Viljatilojen näkymiä varjostavat heikentyneet tuotantotuet ja tukipolitiikan uudistusaineet vuonna 2028 käynnistytävälle kaudelle.

Ympäristötavoitteiden toteuttamiseen vaikuttaa monien ohjelmien valmistuminen ja rahoituksen hyödyntämisessä onnistuminen. Vesien tilan parantamiseen tähdätään valuma-alue-suunnittelua kehittämällä. Saaristomeri-ohjelmalla pyritään tekemään Saaristomeren valuma-alueesta ravinteiden kierrätyksen esimerkkialuetta. Varsinais-Suomen ja Satakunnan maakuntiin ollaan laatimassa luonnon monimuotoisuuden toimeenpanosuunnitelmat (LUMO-ohjelmat). Kulttuuriympäristöohjelmien päivitys on käynnissä. EU:n ennallistamisasetusta toimeenpannaan Helmi- ja METSO-ohjelmissa, joiden rahoitus tosin on vähenemään päin. Satakunnan maakuntakaava 2050 ja Varsinais-Suomen Vesien ja voiman vaihemaakuntakaava ovat tulossa seuraavaksi ehdotusvaiheeseen. Lounais-Suomessa on vireillä yli 100 erikokoista aurinkovoimahanketta, tuulivoimahankkeita on kaavoitusvaiheessa 13. Alueen ilmastopäätöt ovat laskussa, mutta tavoiteaikatauluun nähden hitaasti. Vuoden 2025 aikana alueella käynnistyi useita ilmastomuutokseen sopeutumisen hankkeita, jotka luovat pohjaa alueellisten sopeutumisohjelmille.

Lounais-Suomessa väylänpidon rahoitus on niukkaa ja tieverkon korjausvelka kasvaa. Samalla liikennemäärien kasvu, kaupungistuminen ja tienkäyttäjien kasvavat vaatimukset haastavat liikennejärjestelmän suunnittelua, palvelutason ylläpitoa ja liikenneturvallisuuden edistämistä. Liikenteen päästövähennystavoitteiden saavuttaminen edellyttää laaja-alaista yhteistyötä ja toimenpiteitä. Lisäksi ilmastomuutokseen sopeutuminen ja sään ääri-ilmiöt vaativat varautumista väylänpidossa.

1.2.1.2 ELY-keskusten vuoden 2025 tavoitteiden toteutuminen

Vuoden 2025 tulostavoitteet ollaan saavuttamassa valtaosin tilanteessa, jossa ELY-keskusten toimintamenoihin kohdistuu valtiontalouden sopeuttamisohjelman mukaisesti merkittäviä säästöjä vuosina 2025–2028. Tämä on aiheuttanut huolta resurssien riittävyydestä ja henkilöstön jaksamisesta.

Tienpidossa vuosina 2024–2025 saatu korjausvelkaan osoitettu määräraha mahdollisti myös vähäliikenteisen tieverkon korjauksia, ei kuitenkaan riittävästi. Päälystetyn tiestön korjausvelan kasvua pystyttiin kuitenkin vuosien 2024–2025 aikana taittamaan. Korjausvelkarahoitus edesauttoi myös vuoden 2025 tienkäyttäjien tyytyväisyystavoitteiden saavuttamisen. Alueella korjattiin useita pienempiä siltoja, siltojen uusimiset Paraisten ja mantereen välillä saatiin valmiiksi Kirjalansalmen sillan valmistuttua loppuvuodesta. Satakunnassa valmistuvat loppuvuodesta valtatie 11 Koiviston ja Pikkuhaaran siltojen uusimiset. Uusilla silloilla parannettiin siltojen kantavuudet nykyisten vaatimusten mukaisiksi. Huolimatta useista valmistuvista hankkeista, siltojen heikkenemisen pysäyttäminen vaatisi kuitenkin korkeampaa rahoitustasoa. Alueen liikenneturvallisuustavoite saavutetaan, onnettomuusriskejä vähennettiin turvallisuushakuisella nopeusrajoituspolitiikalla, liikenneturvallisuusyhteistyöllä ja tehokkailla

pienillä liikenneturvallisuuksilla.

Hyvään yhteiseen valmisteluun pohjautuen Lounais-Suomen työllisyysalueiden toiminta käynnistyi hyvin ja ensimmäiset yhteistyö- ja seurantakeskustelut sujuivat hyvin. Työllisyysalueiden ja Elinvoimakeskusten käytännön yhteistyörakenteiden toiminta vaatii edelleen kehittämistä yhteisissä rajapinnoissa. Kyse on isosta hallinnollisesta muutoksesta (työllisyyspalvelut siirrettiin kuntien vastuulle), joka vaatii oman aikansa ennen kuin organisoituminen ja yhteistyörakenteet ovat molempien toimintaa parhaiten tukevalla tasolla.

TF-kansainvälistymispalveluihin liittyvät tavoitteet aktivoitujen ja kansainvälistymispalveluihin ohjattujen yritysten määrän osalta saavutettiin molemmissa ELY-keskuksissa. Samoin kumppanuusyhteistyössä aktivoitujen TKI-hankkeiden ja yritysrahoituksen määrä on kasvanut. ELY-keskusten Team Finland- ja TKI-toiminta alueilla on vahvistunut verkosto- ja innovaatioekosysteemyhteistyötä tiivistämällä. Yritysrahoituksen (eakr, JTF Satakunnassa) kysynnässä on vuoden 2025 osalta havaittavissa toimintaympäristön epävarmuudessa varovaisuutta, joka heijastui erityisesti ensimmäisen puolivuotisjakson kehittämissavustushakemusten vähäiseen määrään ja myös hankkeiden innovatiivisuuden laskuun. Yritysaktivointia on tehty osana Mittelstand –kampanjoita ja tiivistämällä yhteistyötä alueellisten yrityspalveluekosysteemitomijoiden kanssa.

ELY-keskusten maaseutuyksiköiden toiminnassa painottui vuonna 2025 vahvojen ruokamaakuntien toimintaedellytysten kehittäminen ja huoltovarmuuden turvaaminen. Maaseutualueiden yritysten kasvua ja työllistämisen edellytyksiä on vahvistettu rahoittamalla alueellisten maaseudun kehittämissuunnitelmien mukaisia toimenpiteitä. Maaseudun yritysrahoituksessa nousi aikaisempaa enemmän esille puolustusteollisuuteen, kaksoiskäyttöteknologiaan ja/tai meriklusteriin liittyen metalli- ja konepajayritysten rahoitus. Lisäksi Varsinais-Suomessa rahoituksessa korostui ruoka-, matkailu- ja kulttuurialojen yritykset ja Satakunnassa elintarvikejalostuksen investointi- ja kehittämishankkeet. Hakemusten lukumäärä on ollut koko vuoden ajan kasvussa ja niiden laatua on parannettu tehostamalla asiakasneuvontaa sekä kouluttamalla alueen yritysneuvoja. Kehittämistukien osuus rahoitetuista maaseudun yritystukihakemuksista on molemmissa maakunnissa merkittävä.

Leader -yritysrahoituksen kysyntä on jatkunut vilkkaana molemmissa maakunnissa mahdollistaen maaseutu- ja saaristoalueiden elinkeinorakenteen monisäikeisempää kehittämistä. Maatilojen investointitukien kysyntä on aktiivista molemmissa maakunnissa kohdentuen tasaisesti eri tuotannon aloille. Aloitustukien vahva kysyntä molemmissa maakunnissa (Varsinais-Suomessa maan korkeinta) signaloi halukuutta ruoantuotannon jatkuvuuteen. Maaseuturahoituksen ja PriodiversityLIFE hankkeen yhteistyöllä on edistetty luonnon monimuotoisuutta tukevaa kehittämistoimintaa Varsinais-Suomen ja Satakunnan maaseutualueilla.

Luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi METSO-ohjelman tavoitteet ylitetään reippaasti ja Helmi-soidensuojelussakin suojellaan arvokasta suoluontoa täysimääräisesti myönnettyjen määrärahojen puitteissa. Kunnostus- ja hoitotoimia tehdään kaikissa Helmi-ohjelman teemoissa. Rajauspäätöksissä (lajit ja luontotyytit) ei saavuteta kaikkia tavoitteita ja osa vireillä olevista rajauspäätöksistä siirtyy uuteen Lupa- ja valvontavirastoon. Positiivista on se, että suojeltavien luontotyyppien rajoituksia tehdään ensimmäisen kerran vedenalaisista luontotyypeistä.

Vesien- ja merenhoidon suunnitteluprosessit ja Ahti-ohjelman tehtävät etenevät hyvin. Saaristomeri-ohjelman konkreettinen toteutus päästiin aloittamaan pitkän toimenpiteiden suunnitteluprosessin jälkeen. Toteutus on edennyt odotetusti, ja useimmat toimenpiteet jatkuvat vuodelle 2026. Hanketoiminta on vilkasta edelleen, laaja ACWA-Life -hanke käynnistyy vuoden 2026 alussa. Saaristomeren valuma-alueen kipsin levitysala kasvoi, mutta ei yllä toivottuihin levitysmääriin. RRF-rahoitteinen KIPSI-hanke on saavuttanut EU:lle luvattun hehtaanimäärän, mutta hallinto- ja valvontatyö on raskasta.

Vesitaloustehtävissä tavoitteet saavutettiin ja Kokemäenjoen tulvariskien hallinnassa merkittävä Säpilänniemen oikaisu-uoma sai Natura-poikkeusluvan, joten hanke etenee vesilain lupamenettelyssä. Aluehallinnon muutoksen ja läntisen Suomen vesitaloustehtävien yhteistyön valmistelu on edennyt mainiosti neljän ELY-keskuksen voimin.

Ympäristönsuojelussa YVA-tehtäviä on ollut runsaasti niin vihreän siirtymän kuin muihinkin hanketyyppeihin liittyen. Ympäristöluvallisia kohteita on ollut valvottavana yli 700 kpl, joista

monet ovat laajoja teollisuuslaitoskokonaisuuksia. Vesilain valvonnassa on ollut runsaasti sekä luvanvaraisten että ilmoituksenvaraisten toimintojen ennako- ja jälkivalvontatehtäviä. Investointihankkeiden ennakkolliset menettelyt, tietopyynnöt sekä asiakkaiden ohjaus, neuvonta ja neuvottelut ovat työllistäneet yhä enemmän sekä vakinaista että RRF- ja vihreän siirtymän määrärahoilla rekrytoituja asiantuntijoita. Vesiviljelyn ympäristönsuojelun koordinointi on edennyt hyvin ja ilmasto- ja kiertotaloustyötä on edistetty lisäresurssin turvin. Asiantuntijat ovat myös osallistuneet BAT-työhön, EU:n IMPEL-työryhmiin ja valvontatietojärjestelmän (YLVA) kehittämiseen. Uuden Lupa- ja valvontaviraston suunnitteluun on osallistuttu aktiivisesti useissa alaryhmissä.

Lounais-Suomenkin turvallisuusympäristöä leimaavat lisääntyneet hybridiuhat, jotka edellyttävät viranomaisilta vahvaa varautumista. Tarvetta korostaa alueellisena kansallisestikin merkittävänä riskikohteena ja ympäristöarvoiltaan herkkä Saaristomeri. Tulostavoitteen mukaisesti ELY-keskukset ovat harjoitusten ja koulutusten avulla lisänneet häiriötilannevalmiuksiaan ja osallistuneet aktiivisesti maakuntien varautumisen yhteistyörakenteisiin sekä käynnistäneet alkutuotannon maakunnallisten varautumistyöryhmien toiminnat. Varautumisen ja kriinkestävyyden teemat ovat laajemminkin korostuneet maaseudun kehittämisessä. Lounais-Suomen elinvoimakeskuksen varautumistehtäväkokonaisuuden suunnittelu etenee ja tulevaa viranomaisyhteistyötä on käsitelty alueellisen valmiustoimikunnan kokouksissa.

1.2.1.3 Riskiarvioinnit

Riskienhallintapolitiikan mukaisesti Varsinais-Suomen ELY-keskuksessa sekä työturvallisuuslain mukainen riskien arviointi että johdon laajat riskiarvioinnit hallintatoimenpiteiden seurantoineen ovat olleet jatkuvaa toimintaa. Johdon laajassa riskiarvioinnissa on korostunut aluehallinnon uudistus ja muutostilanne. Erityisesti henkilöstöön liittyvät riskit, kuten osaamisen siirtyminen sekä henkilöstön jaksaminen ja tietoturvaan ja tietosuojaan liittyvät riskit ovat korostuneet. Satakunnan ELY-keskuksessa työn riskien arvioinnissa ja johdon laajassa riskienarvioinnissa korostui aluehallinnon uudistus ja valtiontalouden sopeuttamiseen liittyvien toimintamenosäästöjen vaikutukset osaamisen säilyttämiseen ja henkilöstön työhyvinvointiin. Riskeihin on vastattu huolehtimalla avoimesta muutos- ja työyhteisöviestinnästä. Tärkeitä varautumiskeinoja ovat olleet ennakoiva henkilöstösuunnittelu ja tehtäväjärjestelyt, taloudenhallinta ja -seuranta sekä hyvä esihenkilötyö.

Lounais-Suomen elinvoimakeskuksen riskiarviointia on tehty alueellisen muutosryhmän toimesta. Vaikuttavuudeltaan kriittisimmiksi riskeiksi on tunnistettu mm. vuodenvaihteen katkeamattomaan ratkaisuvaltaan, johtamisen ja sijaistusten varmistamiseen, esihenkilövalintojen aikatauluihin, tietojärjestelmien toimivuuteen sekä viestintään liittyvät riskit.

1.2.2 Strategisten tavoitteiden edistäminen alueella

Satakunnan ja Varsinais-Suomen ELY-keskukset ovat edistäneet toiminnallaan aktiivisesti aluehallintovirastojen ja ELY-keskusten strategia-asiakirjan strategisia painopisteitä: Lisäämme elinvoimaa, toteutamme kestäväää ja puhdasta siirtymää, turvaamme varautumista ja kokonaisturvallisuutta sekä turvaamme hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta. Vuoden aikana alueiden elinvoimaa on edistetty useiden toisiaan tukevien kokonaisuuksien kautta. Tarkemmat kuvaukset on esitetty kohdassa 1.2.1. Lisäksi voidaan todeta, että vuoden aikana ovat lisääntyneesti korostuneet varautumiseen ja kokonaisturvallisuuteen liittyvät teemat.

Strategiset tavoitteet ja vuoden aikana niitä toteutettavat toimenpiteet tukevat hyvin Satakunnan maakuntaohjelman toimintalinjojen tavoitteita. Kestävän kasvun Satakunta - päätavoitetta on edistetty mm. tukemalla yritysten kehittymistä, kansainvälistymistä ja toimintaympäristöjen uudistumista sekä vahvistamalla alueellista osaamiseen, työllisyyteen ja pk-yritysten kasvun edistämiseen liittyvää yhteistyötä ja verkostotoimintaa. Hyvinvoivan väestön ja ympäristön Satakunta -pätavoitetta on tuettu aktiivisella yhteistyöllä mm. työ- ja koulutusperäisen maahanmuuton ja maahanmuuttajien kotoutumisen edistämässä ja sekä jatkuvan oppimisen ja elinikäisen ohjauksen palvelujen kehittämisessä. Maakuntaohjelman läpileikkaavista teemoista ELY-keskuksen toimenpiteillä on edistetty erityisesti

elinkeinoelämän kansainvälisyyteen ja turvallisuuteen liittyviä toimenpiteitä. Rahoitetuissa hankkeissa sekä verkostoyhteistyössä ovat korostuneet digitalisaation ja resurssiviisaiden toimintatapojen ratkaisuiden kehittäminen ja edistäminen.

Varsinais-Suomessa strategiset tavoitteet ja vuoden aikana niitä toteuttavien toimenpiteiden voidaan hyvin tukeneen Varsinais-Suomen maakuntaohjelman tavoitteita. Esim. maakuntaohjelman ”puhtaiden ratkaisujen, innovaatioiden ja kestävä kasvun hiilineutraali edelläkävijä” -tavoitekokonaisuudessa on tuettu vihreän siirtymän innovaatioita, bio- ja kiertotalouden kannattavaa liiketoimintaa, ilmastokestävää maataloutta sekä sujuvia liikkumISRatkaisuja. Myös kärkitoimialojen kehitystä ja osaamistarpeiden ennakointia ja osaavan työvoiman saatavuuden kehittämistä on tuettu samoin kuin korkeakoulujen, yritysten ja yritysverkostojen sekä julkisen sektorin yhteistyötä on korostettu. Em. teemoja on käsitelty maakunnan yhteistyöryhmän alaisten monipuoliseen edustukseen pohjautuvien neljän Varsinais-Suomen ELY-keskuksen vetovastuulla olleen jaoston työssä (elinkeino, koulutus, ilmastovastuu, maaseutu).

Vahva verkostoyhteistyö on laajasti yhteinen nimittäjä myös sekä Saaristomeriohjelman että Satavesiohjelman toteutuksessa. Vihreän siirtymän edistämisessä on toiminut Lounais-Suomen yhteinen vihreän siirtymän hankkeiden yhteistyökokous -käytäntö alueen ELY-keskusten ja maakunnan liitojen yhteisenä työryhmänä. Varsinais-Suomen Ennakointiakatemian toimesta on laajassa kumppanuusyhteistyössä ennakoitu työvoiman tulevaisuuden osaamistarpeita ja Purje-hankkeessa Varsinais-Suomen ELY-keskus on yhdessä Turun kaupungin kanssa turvannut yritysten kasvua edistämällä valmiuksia kansainvälisten työntekijöiden rekrytoimiseen Varsinais-Suomessa.

2 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Elinvoimakeskukset toteuttavat osaltaan valtion talousarviossa 2026 asetettuja yhteiskunnallisia vaikuttavuustavoitteita:

- Koko väestön koulutus- ja osaamistaso nousee edistään talouden uudistumista, työllisyyttä ja hyvinvointia (OKM)
- Koulutustarjonta vastaa uuden työvoiman tarvetta ja toimialan palvelurakenne vastaa väestömuutokseen (OKM)
- Tieteen taso ja vaikuttavuus paranevat ja tutkimus-, innovaatio- ja kehittämistoiminnan edellytykset vahvistuvat (OKM)
- Taidetta ja kulttuuria tehdään, tuotetaan ja hyödynnetään monipuolisesti sekä huolehditaan monimuotoisesta kulttuuriperinnöstä (OKM)
- Liikkuva elämäntapa vahvistuu (OKM)
- Biotalous tuottaa merkittävää arvonlisää ja kannattavaa yritystoimintaa (MMM)
- Elinvoimainen maaseutu vahvistaa kokonaisturvallisuutta ja huoltovarmuutta (MMM)
- Tietovarannoista ja tutkimuksesta vakautta ja vaurautta (MMM)
- Digitalisaatio ja datatalous luovat kestävästä kasvusta sekä vahvistavat luottamusyhteiskuntaa (LVM)
- Tulevaisuuden liikennejärjestelmä on turvallinen, tietopohjainen ja kestävä (LVM)
- Dataan perustuvat liikenteen palvelut ovat tehokkaita ja vastaavat asiakkaiden tarpeisiin (LVM)
- Digitaaliset yhteydet ja liikennejärjestelmä parantavat Suomen kilpailukykyä sekä kansainvälistä saavutettavuutta (LVM)
- Elinkeinoelämä uudistuu ja alueiden elinvoima vahvistuu (TEM)
- Työllisyys kasvaa ja osaavan työvoiman saatavuus paranee (TEM)
- Puhtaat investoinnit edistävät ilmastotavoitteita (TEM)
- Hiilinegatiivinen Suomi on pysäyttänyt luontokadon ja saastumisen (YM)
- Vihreä siirtymä on kasvun perusta (YM)
- Elinympäristöt ja uudet ratkaisut tukevat sujuvaa arkea kaikissa elämäntilanteissa (YM)

Lisäksi seuraavia tavoitteita:

Elinvoimakeskukset toimeenpanevat osaltaan vuosille 2025-2027 hyväksyttyä Team Finland (TF) -strategiaa ja johtavat alueellista TF-työtä.

Elinvoimakeskukset toimeenpanevat osaltaan Suomen kestävästä kasvun ohjelmaa varmistaen ohjelman toimeenpanon tuloksellisuuden ja lainmukaisuuden RRF-toimeenpanon edellyttämällä tukiviranomaisen vastuilla, joista säädetään laissa EU:n elpymis- ja palautumistukivälineen hallinnoinnista, valvonnasta ja tarkastuksesta (537/2022).

3 Tulostavoitteet

Taulukko: Tulostavoitteet

Kestävä kasvu

A1: Kehitämme elinkeinorakennetta monipuolisemmaksi ja kansainvälisemmäksi tukemalla uudistuvaa ja kasvavaa yritystoimintaa

Pk-yritysten uudistumista ja kasvua tuetaan yhä vaikuttavammalla rahoituksen, asiakas- ja palveluohjauksen sekä työelämän laadun ja tuottavuuden edistämistoimien yhteistyöllä alueellisissa yrityspalveluekosysteemeissä.

Tavoite 2026	Rahoitukseen- ja työelämän laadun edistämiseen liittyvää asiakas- ja palveluohjausta sekä aluetuomintaa on kehitetty Kasvupalvelut -hankkeessa kehitettävien toimintamallien ja työelämän laadun vuoden 2026 aikana valmistuvan työelämästrategian mukaisesti. Lounais-Suomessa on laadittu yrityspalveluiden ekosysteemikuvauksen vuoden 2026 aikana huomioiden jo olemassa olevat yhteistyömuodot ja verkostot Satakunnassa sekä Varsinais-Suomessa. Satakunnassa toimiva Työelämän laadun verkosto on jatkanut toimintaa ja Varsinais-Suomessa verkostomaista toimintatapaa on kehitetty vuoden 2026 aikana. Yrityspalveluekosysteemin (Satakunta ja Varsinais-Suomi) ja työelämän verkostojen kehittämisessä on huomioitu maakuntien yhteiset synergiaedut.
Tavoite 2027	Lounais-Suomen (Satakunta ja Varsinais-Suomi) yrityspalveluekosysteemi ja alueelliset Työelämän laadun verkostot ovat tiiviissä yhteistyössä ja asiakas- ja palveluohjaus on toiminut suunnitellusti.

Alueiden elinkeinorakenne on monipuolistunut (maaseudut, saaristot, kaupungit)

Tavoite 2026	Satakunnan ja Varsinais-Suomen elinkeinorakenne on uudistunut, vahvistunut ja monipuolistunut. Yritysten uudistumista on tuettu monipuolisesti ja rahoituslinjausten mukaisesti hyödyntäen CAP-rahoitusta (ml. Leader-rahoitus), EMKVR, EAKR, ReArm, kansallinen TKI-rahoitus, ESR+-rahoitusta sekä osallistuttu Porin seudun innovaatioekosysteemi yhteistyöhön. Yritysten tki-panostukset ja erityisesti puhtaan siirtymän ja datatalouden investoinnit ovat lisääntyneet. Investoinnit vetytalouteen ja kiertotalousinnovaatioihin sekä puhtaaseen energiaan ovat realisoitumassa. Rahoituksen ja kehittämistoimenpiteiden johdosta on syntynyt uusia yrityksiä ml. startup-yritykset ja uusia työpaikkoja, olemassa olevien työpaikkojen säilymistä on turvattu ja osaamista lisätty. Jatkamme yhteistyötä maakunnan liiton ja muiden toimijoiden kanssa esim. uusimpien liiketoimintaekosysteemien ja puhtaan siirtymän investointien edistämiseksi. Hanke- ja yritystutkia on suunnattu maaseutuyritysten uudistumiseen ja maaseutuelinkeinojen kehittämiseen alueellisten kehittämissuunnitelmien painopisteiden mukaisesti. Maaseudun monipuolisen yritystoiminnan vahvistaminen on edistänyt maaseutualueiden elinvoimaa ja niiden iskukestävyyttä häiriötilanteissa. Teollisen yritystoiminnan lisäksi on kehitetty palveluliiketoimintaa ja mm. maaseutu- ja saaristomatkailua, joissa keskeisinä teemoina ovat olleet ruokamatkailu, ympärivuotisuus sekä kestävien matkailutuotteiden kehittäminen. Alueen biotalousyritysten edelläkävijyyttä on vahvistettu lisäämällä esimerkiksi yritysten valmiuksia ottaa käyttöön resurssitehokkaita teknologioita sekä panostamalla datan hyödyntämiseen yrityksissä. Uusiutuvan energian ja energiaälykkäiden ratkaisujen käyttöönottoa on kannustettu osana yritystoiminnan kokonaiskestävyyden kehittämistä.
Tavoite 2027	Satakunnan ja Varsinais-Suomen elinkeinorakenne on uudistunut, vahvistunut ja monipuolistunut. Yritysten uudistumista on tuettu monipuolisesti ja rahoituslinjausten mukaisesti hyödyntäen CAP-rahoitusta (ml. Leader-rahoitus), EMKVR, EAKR, ReArm, kansallinen TKI-rahoitus, ESR+-rahoitusta sekä osallistuttu Porin seudun innovaatioekosysteemi yhteistyöhön. Yritysten tki-panostukset ja erityisesti puhtaan siirtymän ja datatalouden investoinnit ovat lisääntyneet. Investoinnit vetytalouteen ja kiertotalousinnovaatioihin sekä puhtaaseen energiaan ovat realisoitumassa. Rahoituksen ja kehittämistoimenpiteiden johdosta on syntynyt uusia yrityksiä ml. startup-yritykset ja uusia työpaikkoja, olemassa olevien työpaikkojen säilymistä on turvattu ja osaamista lisätty. Jatkamme yhteistyötä maakunnan liiton ja muiden toimijoiden kanssa esim. uusimpien liiketoimintaekosysteemien ja puhtaan siirtymän investointien edistämiseksi. Hanke- ja yritystutkia on suunnattu maaseutuyritysten uudistumiseen ja maaseutuelinkeinojen kehittämiseen alueellisten kehittämissuunnitelmien painopisteiden mukaisesti. Maaseudun monipuolisen yritystoiminnan vahvistaminen on edistänyt maaseutualueiden elinvoimaa ja niiden iskukestävyyttä

häiriötilanteissa. Teollisen yritystoiminnan lisäksi on kehitetty palveluliiketoimintaa ja mm. maaseutu- ja saaristomatkailua, joissa keskeisinä teemoina ovat olleet ruokamatkailu, ympärivuotisuus sekä kestävien matkailutuotteiden kehittäminen. Alueen biotalousyritysten edelläkävijyyttä on vahvistettu lisäämällä esimerkiksi yritysten valmiuksia ottaa käyttöön resurssitehokkaita teknologioita sekä panostamalla datan hyödyntämiseen yrityksissä. Uusiutuvan energian ja energiaälykkäiden ratkaisujen käyttöönottoa on kannustettu osana yritystoiminnan kokonaiskestävyyden kehittämistä.

Elinvoimakeskusten yritysrahoitusta (yrityksen kehittämisavustus ja maaseudun yritysrahoitus) saaneiden yritysten liikevaihto kasvaa

Mittayksikkö liikevaihtokerroin (suhdeluku)	Tav 2026 ≥ 9 (≥ 8,5)	Tav 2027 ≥ 9 (≥ 8,5)	Tav 2028	Tav 2029
---	----------------------------	----------------------------	----------	----------

Investointien edistämisen yhteistyö ja tilannekuva alueellisista investoinneista on vahvistunut

Tavoite 2026	Investointien edistämisen yhteistyötä on tehty tiiviissä yhteistyössä Satakunnan ja Varsinais-Suomen maakunnallisten ja alueellisten toimijoiden sekä valtakunnallisten toimijoiden kuten Lupa- ja valvontaviraston, Business Finlandin ja Finnveran kanssa. Tilannekuvaa Lounais-Suomen investoinneista on ylläpidetty elinvoimakeskusten yhteisesti sopimalla tavalla. Tilannekuvaa on muodostettu tiiviissä yhteistyöverkostossa.
Tavoite 2027	Investointien edistämisen yhteistyötä on tehty tiiviissä yhteistyössä Satakunnan ja Varsinais-Suomen maakunnallisten ja alueellisten toimijoiden sekä valtakunnallisten toimijoiden kuten Lupa- ja valvontaviraston, Business Finlandin ja Finnveran kanssa. Tilannekuvaa Lounais-Suomen investoinneista on ylläpidetty elinvoimakeskusten yhteisesti sopimalla tavalla. Tilannekuvaa on muodostettu tiiviissä yhteistyöverkostossa.

Rakennemuutostilanteiden aktiivinen ja kokonaisvaltainen hallinta valtion edustajana alueilla, tilannekuvan ylläpito, ennakointi alueen keskeisistä toimialoista, niiden kehitysnäkymistä ja työvoimatarpeista

Tavoite 2026	Elinvoimakeskus on ylläpitänyt rakennemuutostilanteiden tilannekuvaa yhteistyössä maakuntaliittojen, työllisyysalueiden, kauppakamarien, yrittäjäjärjestöjen ja kuntien elinvoimapalvelujen kanssa. Alueelliset kehitysnäkymät -raportti on julkaistu kahdesti vuodessa. Rakennemuutosten yhteistyömalli on kehitetty ja Lounais-Suomen elinvoimakeskus on tehnyt tiivistä yhteistyötä myös Tulevaisuuden työmarkkinat -hankkeen kanssa.
Tavoite 2027	Elinvoimakeskus on ylläpitänyt rakennemuutostilanteiden tilannekuvaa yhteistyössä maakuntaliittojen, työllisyysalueiden, kauppakamarien, yrittäjäjärjestöjen ja kuntien elinvoimapalvelujen kanssa. Alueelliset kehitysnäkymät -raportti on julkaistu kahdesti vuodessa. Yhteistyömallia on kehitetty vuoden 2026 rakennetun mallin mukaisesti ja tehty tiivistä yhteistyötä myös Tulevaisuuden työmarkkinat -hankkeen kanssa. Lounais-Suomen elinvoimakeskuksen rooli äkillisten rakennemuutostilanteiden koordinoijana on tunnistettu.

Kansainvälistä osaamista hyödyntämällä edistetään yritysten kasvua ja kansainvälistymistä

Tavoite 2026	Työ- ja koulutusperäisen maahanmuuton ekosysteemi on kehittynyt ja toiminta on aktiivista. Laajan verkostotyön myötävaikutuksella Lounais-Suomen pitovoima on vahvistunut. Varsinais-Suomessa kehittäminen tapahtuu elinvoimakeskusten ja Turun kaupungin yhteisen Purje-hankkeen toimenpiteillä ja Satakunnassa Satakuntaliiton vetämän Satakunnan kansainvälisen osaamisen ja maahanmuuton strategisen ohjelmatyön kautta. Elinvoimakeskuksella on keskeinen rooli alueen toiminnan ja verkostotyön koordinoinnissa ja Work in Finland -palvelujen jalkauttamisessa alueelle. Työllisyysalueet ovat keskeinen osa verkostoa ja niiden kanssa kehitetään kv-rekrytoinnin palveluja edelleen käynnistyneessä elinvoimakeskuksessa. Oppilaitosten ja korkeakoulujen kanssa tehtävää yhteistyötä kehitetään yhdessä alueen kuntien kanssa kv-opiskelijoiden asettautumisen ja työllistymisen edistämiseksi. Elinvoimakeskusten yrityskontaktoinnissa huomioidaan yritysten valmiudet vastaanottaa kv-taustaisia osajia ja työvoimaa. Työlupalinjausprosessin käytänteitä yhdenmukaistetaan elinvoimakeskusten alueella. Käynnistyneen Lounais-Suomen elinvoimakeskusten toimintatapoja kehitetään huomioiden maakuntien erilaiset tarpeet ja maakuntien (VAR/SAT) välinen yhteistyö lisääntyy.
--------------	--

Tavoite 2027

Työ- ja koulutusperäisen maahanmuuton ekosysteemi on kehittynyt ja toiminta on aktiivista. Laajan verkostotyön myötävaikutuksella Lounais-Suomen pitovoima on vahvistunut. Varsinais-Suomessa kehittäminen tapahtuu elinvoimakeskuksen ja Turun kaupungin yhteisen Purje-hankkeen toimenpiteillä ja Satakunnassa Satakuntaliiton vetämän Satakunnan kansainvälisen osaamisen ja maahanmuuton strategisen ohjelmatyön kautta. Elinvoimakeskuksella on keskeinen rooli alueen toiminnan ja verkostotyön koordinoimisessa ja Work in Finland -palvelujen jalkauttamisessa alueelle. Työllisyysalueet ovat keskeinen osa verkostoa ja niiden kanssa kehitetään kv-rekrytoinnin palveluja edelleen käynnistyneessä elinvoimakeskuksessa. Oppilaitosten ja korkeakoulujen kanssa tehtävää yhteistyötä kehitetään yhdessä alueen kuntien kanssa kv-opiskelijoiden asettautumisen ja työllistymisen edistämiseksi. Elinvoimakeskuksen yritysaktiivisuudessa huomioidaan yritysten valmiudet vastaanottaa kv-taustaisia osaajia ja työvoimaa. Työpalinjalupausprosessin käytänteitä yhdenmukaistetaan elinvoimakeskuksen alueella.

Väestön koulutus- ja osaamistaso edistää alueen kestävä kasvua ja työllisyyttä

Tavoite 2026

Yhteistyö- ja seurantakeskustelujen kehittämistä on jatkettu Lounais-Suomen elinvoimakeskuksen alueella olevien neljän työllisyysalueen kanssa ja luotu työllisyysalueiden kanssa säännöllinen yhteistyö koko elinvoimakeskuksen alueella. Alueen sidosryhmille on muodostunut toimiva ja säännöllinen yhteistyö työvoima- ja osaamistarpeiden tilannekuvan ylläpitämisessä mm. Työvoimabarometrin ja alueellisen kehitysnäkymien valmistelun osalta. Alueellista ennakkointia tekevien toimijoiden verkostoyhteistyö on tiivistä erityisesti lyhyen ja keskipitkän aikavälin työvoima-, koulutus- ja osaamistarpeiden tunnistamiseksi sekä elinkeinoelämän ja jatkuvan oppisen tarpeita palvelevan koulutustarjonnan varmistamiseksi. Työvoimabarometrin laadintaan on osallistettu työllisyysalueet ja laajasti alueen toimijoita. Relevanttia ennakkointitietoa levitetään alueen yhteistyökumppaneille. Kokonaiskuvaa uuden elinvoimakeskusalueen työvoima- ja osaamistarpeista ylläpidetään laajan verkoston yhteistyönä ja elinvoimakeskuksen koordinoimana maakuntien erityispiirteet huomioiden. Verkosto- ja kumppanuustyö yhteensovitetaan Lounais-Suomen elinvoimakeskuksessa. Varsinais-Suomen Ennakointiakatemian -toimintamallia laajennetaan koskemaan myös Satakuntaa.

Tavoite 2027

Yhteistyö- ja seurantakeskustelujen kehittämistä on jatkettu Lounais-Suomen elinvoimakeskuksen alueella olevien neljän työllisyysalueen kanssa ja työllisyysalueiden kanssa säännöllinen yhteistyö on vahvistunut koko elinvoimakeskuksen alueella. Alueen sidosryhmille on muodostunut toimiva ja säännöllinen yhteistyö työvoima- ja osaamistarpeiden tilannekuvan ylläpitämisessä mm. Työvoimabarometrin ja alueellisen kehitysnäkymien valmistelun osalta. Alueellista ennakkointia tekevien toimijoiden verkostoyhteistyö on tiivistä erityisesti lyhyen ja keskipitkän aikavälin työvoima-, koulutus- ja osaamistarpeiden tunnistamiseksi sekä elinkeinoelämän ja jatkuvan oppisen tarpeita palvelevan koulutustarjonnan varmistamiseksi. Työvoimabarometrin laadintaan on osallistettu työllisyysalueet ja laajasti alueen toimijoita. Relevanttia ennakkointitietoa levitetään alueen yhteistyökumppaneille. Kokonaiskuvaa uuden elinvoimakeskusalueen työvoima- ja osaamistarpeista ylläpidetään laajan verkoston yhteistyönä ja elinvoimakeskuksen koordinoimana maakuntien erityispiirteet huomioiden. Verkosto- ja kumppanuustyö yhteensovitetaan Lounais-Suomen elinvoimakeskuksessa.

Kasvuyrittäjyyden ohjelman, luovan talouden kasvustrategian ja kulttuuripoliittisen selonteon edistäminen

Tavoite 2026

Yritysten kasvua ja työllistämisen edellytyksiä mukaan lukien korkeaa arvonlisää tuottavien palveluiden, luovan talouden, luovien alojen yritysten, kulttuurimatkailun ja kulttuurialan toimintaedellytyksiä edistetään maaseudun kehittämis- ja Leader- sekä EAKR ja ESR+ -rahoituksella sekä toimijoiden välisellä tiiviillä yhteistyöllä. Kohdistetaan yritysaktiivointitoimenpiteitä erityisesti Mittelstand-yrityksiin ja edistetään hallitusohjelman tavoitetta kasvuhakuisten keskisuuren yrittäjävetoisten yritysten määrän kaksinkertaistamisesta vuoteen 2030 mennessä. Kulttuurialan vahvistamiseksi edistetään kulttuurialan toimintaa, verkostoja ja toimijoiden välistä yhteistyötä. Kehitetään palvelupolkuja kulttuuri- ja luoville aloille. Vahvistetaan neuvonnalla ja palveluohjauksella pk-yritysten rekrytointiosaamista erityisesti maahanmuuttajataustaisten ja kansainvälisten osaajien rekrytoinnin osalta. Elinvoimakeskus huomioi taiteen ja kulttuurin osallistavan käytön mahdollisuudet kotouttamisen kentällä. Yritysten kasvun ja työllistämisedellytysten tukemisessa tehdään toimivaa yhteistyötä kuntien elinkeinotoimijoiden ja työllisyysalueiden kanssa ja yhteistyön toimintamalleja on kehitetty. Vahvistetaan elinvoimakeskusten asiantuntijoiden osaamista.

Tavoite 2027

Yritysten kasvua ja työllistämisen edellytyksiä mukaan lukien korkeaa arvonlisää tuottavien palveluiden, luovan talouden, luovien alojen yritysten, kulttuurimatkailun ja kulttuurialan toimintaedellytyksiä edistetään maaseudun kehittämis- ja Leader- sekä EAKR ja ESR+ -rahoituksella sekä toimijoiden välisellä tiiviillä yhteistyöllä. Kohdistetaan yritysaktiivointitoimenpiteitä erityisesti Mittelstand-yrityksiin ja edistetään hallitusohjelman tavoitetta kasvuhakuisten keskisuuren yrittäjävetoisten yritysten määrän kaksinkertaistamisesta vuoteen 2030 mennessä. Kulttuurialan vahvistamiseksi edistetään kulttuurialan toimintaa verkostojen ja toimijoiden välistä

yhteistyötä. Kehitetään palvelupolkuja kulttuuri- ja luoville aloille. Vahvistetaan neuvonnalla ja palveluohjauksella pk-yritysten rekrytointiosaamista erityisesti maahanmuuttajataustaisten ja kansainvälisten osaajien rekrytoinnin osalta. Elinvoimakeskus huomioi taiteen ja kulttuurin osallistavan käytön mahdollisuudet kotouttamisen kentällä. Yritysten kasvun ja työllistämisedellytysten tukemisessa tehdään toimivaa yhteistyötä kuntien elinkeinotoimijoiden ja työllisyysalueiden kanssa ja yhteistyön toimintamalleja on kehitetty. Vahvistetaan elinvoimakeskusten asiantuntijoiden osaamista.

Kalatalouden tuotteiden vienti kasvaa [koskee myös Uudenmaan, Kaakkois-Suomen, Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan elinvoimakeskusten alueita]

Tavoite 2026 Norssin vienti Viroon ja Ukrainaan jatkuu merkittävänä ja kasvaa mm. kalastukseen myönnettyjen poikkeuslupien vuoksi. Kasvatetun tonnikalan käyttö on maailmanlaajuisesti nousussa ja Suomesta viedyn rehuksi käytettävän silakan vienti kasvaa. Elinvoimakeskus varmentaa EU:n ulkopuolelle vietävien kalaerien saalistodistukset laillisesti pyydetyiksi.

TF-kansainvälistymispalveluihin (ml. kansainväliset rekrytointipalvelut) aktivoitujen ja osuviin kansainvälistymispalveluihin ohjattujen yritysten määrä kasvaa

Mittayksikkö kpl	Tav 2026 ≥ 65 (≥ 60)	Tav 2027 ≥ 75 (≥ 70)	Tav 2028	Tav 2029
---------------------	----------------------------	----------------------------	----------	----------

TF-kansainvälistymispalveluihin (ml. kansainväliset rekrytointipalvelut) aktivoitujen ja osuviin kansainvälistymispalveluihin ohjattujen yritysten määrä kasvaa

Mittayksikkö kpl	Tav 2026 ≥ 160 (≥ 152)	Tav 2027 ≥ 170 (≥ 161)	Tav 2028	Tav 2029
---------------------	------------------------------	------------------------------	----------	----------

A2: Tuemme pk-yritysten TKI-panostusten kasvua osana kestävä kasvun vauhdittamista

TKI-toiminta parantaa elinkeinotoiminnan tuottavuutta, kestävä kasvua ja kansainvälisyyttä

Tavoite 2026 Elinvoimakeskuksen TKI-toiminta alueella on vahvistunut verkosto- ja kumppanuusyhteistyötä tiivistämällä. Kumppanuusyhteistyössä aktivoitujen TKI-hankkeiden ja yritysrahoituksen määrä TKI-hankkeissa on kasvanut. Elinvoimakeskus on järjestänyt Satakunnan yrityspalveluverkostolle ja Varsinais-Suomen toimijoille sekä yrityksille täsmäinfoja mm. tki-rahoitusmahdollisuuksista puhtaan siirtymän edistämiseksi ja uusien alojen kuten langattomien tietoverkkojen, tekoälyn, kvanttitekniikan ja mikroelektroniikan, biotekniikan ja uusien materiaalien sekä yhteiskunnan sähköistymiseen liittyviä liiketoimintamahdollisuuksia. Molempien maakuntien älykkään erikoistumisen strategian mukaiset toimialapainatukset on huomioitu TKI-toiminnassa.

CAP- suunnitelman yhteistyöhankkeissa, ml yritysryhmähankkeet ja EIP, on suosittu toimintamalleja, jotka jalkauttavat innovaatioita ja parhaita käytäntöjä maaseudun yritysrahoitukseen osana hankkeen toimintaa. Maaseutuyritysten kehittämishankkeiden tukeminen on ollut keskeinen osa CAP-suunnitelman yritystukia sekä elinvoimakeskuksen että Leader-toimintatavan kautta.

Tavoite 2027 Elinvoimakeskuksen TKI-toiminta alueella on vahvistunut verkosto- ja kumppanuusyhteistyötä tiivistämällä. Kumppanuusyhteistyössä aktivoitujen TKI-hankkeiden ja yritysrahoituksen määrä TKI-hankkeissa on kasvanut. Elinvoimakeskus on järjestänyt Satakunnan yrityspalveluverkostolle ja Varsinais-Suomen yrityksille täsmäinfoja mm. tki-rahoitusmahdollisuuksista puhtaan siirtymän edistämiseksi ja uusien alojen kuten langattomien tietoverkkojen, tekoälyn, kvanttitekniikan ja mikroelektroniikan, biotekniikan ja uusien materiaalien sekä yhteiskunnan sähköistymiseen liittyviä liiketoimintamahdollisuuksia. Molempien maakuntien älykkään erikoistumisen strategian mukaiset toimialapainatukset on huomioitu TKI-toiminnassa.

CAP- suunnitelman yhteistyöhankkeissa, ml yritysryhmähankkeet ja EIP, on suosittu toimintamalleja, jotka jalkauttavat innovaatioita ja parhaita käytäntöjä maaseudun yritysrahoitukseen osana hankkeen toimintaa.

Maaseutuyritysten kehittämishankkeiden tukeminen on ollut keskeinen osa CAP-suunnitelman yritystukia sekä elinvoimakeskuksen että Leader-toimintatavan kautta.

T&K-toimia sisältävien hankkeiden osuus rahoitusta saaneista yritysten kehittämishankkeista on kasvanut

Mittayksikkö %	Tav 2026	Tav 2027	Tav 2028	Tav 2029
-------------------	----------	----------	----------	----------

T&K-toimiin aktivoitujen ja ohjattujen yritysten määrä on kasvanut

Mittayksikkö kpl	Tav 2026 ≥ 100 (≥ 95)	Tav 2027 ≥ 110 (≥ 104)	Tav 2028	Tav 2029
---------------------	-----------------------------	------------------------------	----------	----------

A3: Vahvistamme ruokajärjestelmän kokonaiskestävyyttä, kilpailukykyä ja häiriönsietokykyä

Elinvoimainen maaseutu vahvistaa kokonaisturvallisuutta ja huoltovarmuutta sekä kokonaiskestävyyttä (kaikki elinvoimakeskukset)

Tavoite 2026	Huoltovarmuutta ja maaseudun varautumista tukevien investointien ja kehittämistoimenpiteiden toteutumista on edistetty huomioiden maaseuturahoituksen mahdollisuudet kokonaisuutena (rakennetuet, hanke- ja yritystuet). Maaseudun monipuolisen yritystoiminnan sekä aktiivisen yhteisöllisen toiminnan vahvistaminen on edistänyt sekä maaseutualueiden elinvoimaa että niiden iskunkestävyyttä häiriötilanteissa. Alueellisissa kumppanuusverkostoissa on toimittu aktiivisesti. Keskeinen rooli maaseudun elinvoiman edistämässä on myös Leader-ryhmillä, joiden kanssa elinvoimakeskus on jatkanut aktiivista ja tavoitteellista yhteistyötä. Lounais-Suomen ruokaketju on merkittävässä osassa koko Suomen huoltovarmuuden turvaamisessa. Ruoantuotannon jatkuvuuteen on panostettu ja kohdennettu rahoitusta maatalouden huoltovarmuutta edistäviin toimiin. Elinvoimakeskus on jatkanut ja kehittänyt perustettujen alkutuotannon varautumisryhmien toimintaa.
Tavoite 2027	Huoltovarmuutta ja maaseudun varautumista tukevien investointien ja kehittämistoimenpiteiden toteutumista on edistetty huomioiden maaseuturahoituksen mahdollisuudet kokonaisuutena (rakennetuet, hanke- ja yritystuet). Maaseudun monipuolisen yritystoiminnan sekä aktiivisen yhteisöllisen toiminnan vahvistaminen on edistänyt sekä maaseutualueiden elinvoimaa että niiden iskunkestävyyttä häiriötilanteissa. Alueellisissa kumppanuusverkostoissa on toimittu aktiivisesti. Keskeinen rooli maaseudun elinvoiman edistämässä on myös Leader-ryhmillä, joiden kanssa elinvoimakeskus on jatkanut aktiivista ja tavoitteellista yhteistyötä. Lounais-Suomen ruokaketju on merkittävässä osassa koko Suomen huoltovarmuuden turvaamisessa. Ruoantuotannon jatkuvuuteen on panostettu ja kohdennettu rahoitusta maatalouden huoltovarmuutta edistäviin toimiin. Elinvoimakeskus on jatkanut ja kehittänyt perustettujen alkutuotannon varautumisryhmien toimintaa.

Kaupallinen kalastus ja vesiviljely tukevat huoltovarmuutta [koskee myös Uudenmaan, Kaakkois-Suomen, Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan elinvoimakeskusten alueita]

Tavoite 2026	Toimialueen kalatalouden alkutuotanto on merkittävässä roolissa huoltovarmuuden ja ruokaturvan näkökulmasta. Lounais-Suomen elinvoimakeskuksella on valmius laatia lista rekistereiden pohjalta toimialueen kaupallisista kalastajista ja vesiviljely-yrityksistä kriisitilanteita varten. Kalasatama- ja purkupaikkaverkosto on mittava ja hajautettu koko rannikon alueella, joka mahdollistaa saaliiden maihin tuomisen kriisitilanteissa hyödynnettäväksi.
--------------	--

Viljelijätukien onnistunut toimeenpano mahdollistaa tukien maksamisen oikein ja ajallaan; kasvit ja eläimet ovat terveitä ja hyvinvoivia sekä tuotantopanokset korkealaatuisia (Kaikki elinvoimakeskukset)

Maa- ja elintarviketalouden valvontasuunnitelmat toteutetaan täysimääräisesti

Mittayksikkö %	Tav 2026 ≥ 100	Tav 2027 ≥ 100	Tav 2028 ≥ 100	Tav 2029 ≥ 100
-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------

A4: Ylläpidämme ja kehitämme liikennejärjestelmää, joka on toimiva, turvallinen ja kestävä

Maantieverkkoa on kehitetty ja ylläpidetty tietopohjaisesti Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman mukaisesti (Liikenne 12 -suunnitelma)

Tavoite 2026	Päivitetyt Liikenne 12 -suunnitelman linjaukset on integroitu osaksi toimintaa
Tavoite 2027	Sanallinen tavoite - täydentyy v. 2026 aikana

Tienkäyttäjien tyytyväisyys maanteiden talvihoitoon

Mittayksikkö Asteikko 1-5	Tav 2026 ≥ 3,0	Tav 2027 ≥ 2,9	Tav 2028	Tav 2029
------------------------------	-------------------	-------------------	----------	----------

Tienkäyttäjien tyytyväisyys maanteiden kuntoon

Mittayksikkö Asteikko 1-5	Tav 2026 ≥ 3,0	Tav 2027 ≥ 2,9	Tav 2028	Tav 2029
------------------------------	-------------------	-------------------	----------	----------

Puhdas siirtymä

B1: Kiihdytämme puhdasta siirtymää, mikä tukee talouden rakennemuutosta, kestävää luonnonvarojen käyttöä ja kiertotaloutta

Puhtaan siirtymän investointien edistäminen

Kestävää kasvua tukevien puhtaan siirtymän (ml. kiertotalous) investointien määrä kasvaa

Tavoite 2026	Puhtaan siirtymän investointeja on edistetty ja kiertotalouden kehittämisestä on tullut kiinteä osa yritystoiminnan vastuullisessa kasvussa ja kehittämisessä toimialasta riippumatta. Maaseuturahastosta tuetuilla kehittämishankkeilla ja yritystuilla on edistetty kiertotalouden mahdollisuuksien hyödyntämistä ja kestävien ratkaisujen käyttöönottoa yrityksissä. Elinvoimakeskus on edistänyt kumppanuusyhteistyönä EAKR, ReARM, JTF-, CAP- ja EMKVR-rahoituksen hyödyntämistä kiertotalouden kehittämisessä sekä tutkimustoiminnan vahvistumisessa. Kiertotalouden osaamista, koulutusta ja monialaista yrittäjyyttä on vahvistettu sekä alueellisesti, että kansallisesti. Elinvoimakeskus on Satakuntaliiton bio- ja kiertotalouden TKI-foorumin sekä Varsinais-Suomen kiertotaloustoimijoiden verkoston aktiivinen jäsen.
Tavoite 2027	Puhtaan siirtymän investointeja on edistetty ja kiertotalouden kehittämisestä on tullut kiinteä osa yritystoiminnan vastuullisessa kasvussa ja kehittämisessä toimialasta riippumatta. Maaseuturahastosta tuetuilla kehittämishankkeilla ja yritystuilla on edistetty kiertotalouden mahdollisuuksien hyödyntämistä ja kestävien ratkaisujen käyttöönottoa yrityksissä. Elinvoimakeskus on edistänyt kumppanuusyhteistyönä EAKR, ReARM, JTF-, CAP- ja EMKVR-rahoituksen hyödyntämistä kiertotalouden kehittämisessä sekä tutkimustoiminnan vahvistumisessa. Kiertotalouden osaamista, koulutusta ja monialaista yrittäjyyttä on vahvistettu sekä alueellisesti, että kansallisesti. Elinvoimakeskus on Satakuntaliiton bio- ja kiertotalouden TKI-foorumin sekä Varsinais-Suomen kiertotaloustoimijoiden verkoston aktiivinen jäsen.

CAP-suunnitelman onnistunut toimeenpano edistää ilmasto- ja ympäristöinvestointeja alueella (kaikki elinvoimakeskukset)

Tavoite 2026	Elinvoimakeskus on saavuttanut elinvoimakeskusille jyvitetty CAP-suunnitelman määrälliset tavoitteet varainhoitovuonna 2026 seuraavissa mittareissa: -Yritystuet (ympäristö ja ilmasto) -Hanketuet (ympäristö ja ilmasto) -Rakennetuet (ympäristö ja ilmasto)
--------------	--

Edistetään kiertotalousliiketoimintaa ja kestävää luonnonvarojen käyttöä vähentämällä uusiutumattomien luonnonvarojen kulutusta, parantamalla materiaalien kiertotalousastetta sekä vaalimalla uusiutuvia luonnonvaroja.

Kiertotalouden green dealiin sitoutuneiden toimijoiden määrä alueella.

Mittayksikkö kpl	Tav 2026 ≥ 2	Tav 2027 ≥ 5	Tav 2028	Tav 2029
---------------------	-----------------	-----------------	----------	----------

Rahoituksen hakemisen edistäminen kiertotalousratkaisuihin

Mittayksikkö kpl	Tav 2026 ≥ 10	Tav 2027 ≥ 20	Tav 2028	Tav 2029
---------------------	------------------	------------------	----------	----------

Kiertotalous on sisällytetty osaksi infrahankkeiden suunnittelua ja toteutusta

Tavoite 2026	Kiertotaloussuunnitelmat on sisällytetty osaksi infrahankkeiden suunnittelua
Tavoite 2027	Kiertotalouskoordinaatio on sisällytetty osaksi infrahankkeiden toteutusta

B2: Varmistamme osaltamme luonnon monimuotoisuuden vahvistumisen, luontokadon pysäyttämisen ja hiilinegatiivisuuden saavuttamisen

Edistetään Kansallisen ilmastomuutokseen sopeutumissuunnitelman (KISS2030), Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman (MISU) sekä Keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelman (KAISU) tavoitteiden toteutumista alueella

Tavoite 2026	Jalkautetaan kansallista ohjelmatyötä olemalla mukana maakuntien ohjelmallisessa ilmastotyössä (mm. Varsinais-Suomen ilmastovastuujasto ja Satakunnan ilmastoyhteistyöryhmä) sekä kuntien ja eri toimijoiden kehityshankkeiden ja ilmasto-ohjelmatyön ohjausryhmissä. Viestitään ohjelmien toimeenpanoa tukevista hyvistä käytännöistä, rahoitusmahdollisuuksista ja tilaisuuksista.
--------------	--

Heikentyneiden elinympäristöjen tilaa ylläpidetään ja parannetaan aktiivisesti

Parannetaan vaelluskalakantojen elinympäristöjä ja edistetään kestävää kalastusta [koskee myös Uudenmaan, Kaakkois-Suomen, Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan elinvoimakeskusten alueita]

Tavoite 2026	Vaelluskalakantojen tilaa parannetaan kohdennetulla kalastuksen säätelyllä (kalastuslaki ja YKP) sekä kohdentamalla rahoitusta (NOUSU) vaelluskalakantojen elinympäristökunnostuksiin. Valvotaan riskiperustaisesti merialueen kalastusta sekä erityisesti lohen maihin tuontia.
--------------	--

Helmi-elinympäristöohjelman edistyminen (% hallituskauden kokonaistavoitteesta)

Tavoite 2026	Perinnebiotooppikunnostuksia kohdennetaan osittain Saaristomeren valtakunnallisesti ia
--------------	--

	maakunnallisesti arvokkaille kohteille. Natura-lintuvesillä tehdään muitakin kunnostuksia kuin vain jatkuvan hoidon kohteita. Osa Helmi-kunnostuksista tehdään osana Priodiversity LIFE -hanketta. Soiden ennallistaminen 10 ha; lintuvesikohteet, jatkuva hoito 2 kpl; perinnebiotoopit, kunnostuskohteet 10 kpl; metsät, ennallistaminen ja hoito 3 kpl; purojen kunnostus 4 km; lähteiden ennallistaminen 1 kpl; fladat ja kluuvit 2 kpl.
Tavoite 2027	Natura-lintuvesillä tehdään muitakin kunnostuksia kuin vain jatkuvan hoidon kohteita. Osa Helmi-kunnostuksista tehdään osana Priodiversity LIFE -hanketta. Soiden ennallistaminen 12 ha; lintuvesikohteet, jatkuva hoito 3 kpl; perinnebiotoopit, kunnostuskohteet 10 kpl; metsät, ennallistaminen ja hoito 5 kpl; purojen kunnostus 5 km; lähteiden ennallistaminen 2 kpl.

Alueidenkäytön ja liikenteen yhteensovittaminen tukee kestäväää kasvua ja liikkumista sekä vähentää päästöjä

Osallistuminen ja vaikuttavuus kunta- ja kaupunkiseutuyhteistyössä

Tavoite 2026	EVK:n yhteisen toimintamallin muodostaminen alueidenkäytön, liikenteen ja elinkeinoelämän osalta alueella esim. kuntien kanssa käytävät elinvoimakeskustelut. Yhteistyön jatkuvuuden varmistaminen LVV:n kanssa.
Tavoite 2027	Vaikuttavuuden kuvaaminen yhteistyön osalta, sanallinen + mittarit esim. päästövähennykset

Varautuminen ja kokonaisturvallisuus

C1: Vahvistamme yhteiskunnan toimintavarmuutta ja kriisinkestävyyttä

Viraston toiminnan jatkuvuuden varmistaminen normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa

Valmiussuunnitelma ja sisäinen valmiusharjoittelu

Tavoite 2026	Valmiussuunnitelman laatiminen vuonna 2026 ja henkilöstön varaaminen (VAP)
Tavoite 2027	Viraston sisäinen valmiusharjoittelu vuosittain

Huoltovarmuuden ja yhteiskunnan häiriötilanteisiin varautumisen edistäminen alueella

Rakentaa ja ylläpitää toimivat yhteistyömenettelyt alueen viranomaisten, julkishallinnon toimijoiden, kuntien ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa varautumisen sekä tilannetietoisuuden kehittämiseksi sekä järjestää tarkoituksenmukaista koulutusta ja

Tavoite 2026	Varautumisen yhteistoimintasopimukset on päivitetty ja yhteistyömenettelyjen toimivuus on varmistettu muuttuneissa alueellisen varautumisen rakenteissa. Yhteistoiminnassa hyödynnetään alueellisia valmiustoimikuntia, maakunnallisia valmiusfoorumeita sekä elinkeinoelämän alueellisia varautumistoimikuntia (ELVAR). Menettelyt on testattu yhteisissä alueellisissa valmiusharjoituksissa ja harjoitusten opit hyödynnetään yhteistoiminnan kehittämisessä. On huomioitu alueellisen varautumisen yhteistyön ja tilannekuvatoiminnan kehittämishankkeen suositukset/vaatimukset (tarkennetaan vielä hankkeen loppuraportin jälkeen). Toimialakohtaista varautumiskoulutusta on järjestetty esim. alkutuottajille ja niiden sidosryhmille yhdessä MPK:n kanssa sekä maanteiden hoitourakoille on järjestetty varautumiskoulutusta yhdessä Väyläviraston kanssa. Valmiusharjoituksia on järjestetty esim. Lounais-Suomen logistiikkatoimikunnan toimesta Käynnistetään vesitaloustehävien tilannekuvajärjestelmän kehittämisselvitys yhteistyössä tulvakeskuksen, KASEVK:n ja LAPEVK:n kanssa. Varmistetaan valtion vesirakenteiden häiriötön toiminta ja etäkävttö aluehallinnon uudistuksessa sekä varmistetaan kävttäien turvallisuusnsaamista ja
--------------	---

Tavoite 2027	kykyä toimia häiriötilanteissa. Yhteistyömenettelyjen toimivuus on testattu yhteisissä alueellisissa valmiusharjoituksissa. Alueellisten valmiusharjoitusten yhteydessä harjoitellaan myös viraston sisäisiä menettelyjä ja toimintamalleja. Harjoitusten opit hyödynnetään viraston oman ja alueellisen yhteistoiminnan kehittämisessä. Tavoite tarkentuu vuonna 2026.
Osallistuu alueen turvallisuutta ja varautumista edistäviin verkostoihin, esimerkiksi alueellisiin valmiustoimikuntiin ja maakunnallisiin verkostoihin, sekä osallistuu alueensa valmiusharjoituksiin	
Tavoite 2026	Elinvoimakeskusten edustajat ovat osallistuneet alueellisen valmiustoimikunnan, maakunnallisten valmiusfoorumien ja väestönsuojelun yhteistyöryhmien toimintaan. On osallistuttu Lupa- ja valvontaviraston sekä Puolustusvoimien joukko-osaston järjestämiin valmiusharjoituksiin. On hyödynnetty huoltovarmuusorganisaation poolien ja toimikuntien järjestämiä harjoitus- ja koulutustilaisuuksia. Harjoitusten opit on hyödynnetty yhteistoiminnan kehittämisessä. On varmistettu alkutuotannon maakunnallisten varautumisyhteistyöryhmien toiminta ja Lounais-Suomen logistiikkatoimikunnan harjoitustoiminta.
Tavoite 2027	Tavoite tarkentuu vuonna 2026 saatujen kokemusten perusteella.
Edistää kansallisen ja monikansallisen rahoitustuen käyttöä ja tunnistaa rahoituskohteita alueen varautumisjärjestelyjen ja kriisinsietokyvyn kehittämiseksi	
Tavoite 2026	Elinvoimakemukset edistävät erilaisin käytössään olevin rahoitusmekanismein yhteiskunnan varautumista poikkeusoloihin ja tukevat huoltovarmuutta sekä häiriönsietokykyä. Toteutetaan EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelmamuutosta, jonka tarkoituksena on kohdentaa rahoitusta uudelleen puolustusta tukevan teollisuuskapasiteetin kasvattamiseen ja sotilaallisen liikkuvuuden parantamiseen kaksikäyttöisyys huomioiden. Tuotetaan alueellista tietoa päätöksenteon tueksi em. teemoihin liittyen. On tiedotettu ja ohjattu alueen toimijoita ja pk-yrityksiä hyödyntämään monikansallisia rahoitusmahdollisuuksia varautumista ja kriisinsietokykyä kehittäviin hankkeisiin (ReArm, CEF – liikenneohjelma, Military mobility, TEN-T/CEF jne.). On käynnistetty Satakunnan ja Varsinais-Suomen sekä Lounais-Suomen kattava puolustussektoriin kumppanuus- ja verkostoyhteistyö ja tunnistettu toimijoiden roolit. On varmistettu teemaan liittyen EVK:n sisäinen poikkihallinnollinen yhteistyö ja varmistettu EVK:n rahoitusmahdollisuuksien täysimääräinen hyödyntäminen yhteistyökumppaneiden tuella (ReArm, Maaseuturahasto, Eakr, ESR+ ja JTF).
Tavoite 2027	Tavoite tarkentuu vuonna 2026 saatujen kokemusten perusteella.
Edistää alueellisen ja paikallisen elinkeinoelämän varautumista alueilla ja maakunnissa.	
Tavoite 2026	Nimetyt elinvoimakemukset jatkavat ELVAR-toimintaa edellisten vuosien / Huoltovarmuuskeskuksen kanssa laaditun sopimuksen mukaisesti ja koordinoivat alueellisia ELVAR-toimikuntia. Vuoden 2026 aikana päivitetään niiden toiminta aluehallintouudistuksen jäljiltä sikäli, kuin alueeseen ja toimijoihin on tullut muutoksia. Toiminnan painopiste on Huoltovarmuuskeskuksen strategian ja ohjauksen mukainen. Vuonna 2026 ELVAR:t osallistuvat myös alueellisten riskiarvioiden laatimiseen.
Tavoite 2027	Kehitetään alueellisen huoltovarmuustoiminnan vaikuttavuutta yhdessä Huoltovarmuuskeskuksen kanssa. Tavoite tarkentuu vuonna 2026

Riittävästi puhdasta vettä ihmisten, yhteiskunnan ja luonnon tarpeisiin [koskee myös Sisä-Suomen, Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan elinvoimakeskusten alueita]

Vesien käytön, hyvän tilan ja luonnon monimuotoisuuden tavoitteet sovitetaan yhteen valuma- ja vesistöalueilla, yhteiskunta sopeutuu muuttuviin ilmasto- ja vesioloihin, ja vesitalouden keinoin edistetään ilmastomuutoksen hillintää

Tavoite 2026

Edistetään vastuutahojen (mm. kunnat) kanssa rakennettujen vesien monitavoitteisten kunnostushankkeiden suunnittelua, luvanhakua ja toteutusta. Jatketaan LOUEVK:n toimialueella tulvariskien hallintasuunnitelmien 2022–2027 (7 kpl) toimenpiteiden toteutusta mm. tulvasuojeluhankkeiden edistämistä ja laaditaan ehdotukset hallintasuunnitelmiksi kaudelle 2028–2033 (5 kpl) tulvaryhmissä yhteistyössä Syken kanssa. Edistetään kuivuusriskeihin sopeutumisen menetelmien ja käytäntöjen tarvelähtöistä kehittämistä yhteistyössä sidosryhmien kanssa, hyödyntäen Sirppujoen pilottivesistöalueelta saatuja oppeja. Ennakoidaan tulevaa valtakunnallista ennallistamissuunnitelmaa laatimalla toimenpideohjelma potentiaalisesti purettaville padoille vapaasti virtaavien jokien lisäämiseksi, ja jatketaan käynnissä olevia kalankulun parantamishankkeita, joilla edistetään jokiekosysteemien ennallistamista. Jatketaan maa- ja metsätalouden kestävä ja valuma-alueelähtöisen vesienhallinnan edistämistä yhteistyössä valtakunnallisen asiantuntijaverkoston ja ilmastoyksikön sekä alueellisten elinvoimakeskusten vesienhoidon asiantuntijoiden kanssa. Osallistutaan valuma-alueelähtöisen vesienhallinnan ohjausryhmän työskentelyyn. Saatetaan loppuun happamien sulfaattimaiden strategian ja toimintasuunnitelman päivitys.

Vesitalouspalvelut luovat hyvinvointia ja monipuolista taloudellista toimintaa, ja Suomi edistää kestävä ja vesiturvallista maailmaa

Tavoite valmistellaan Maa- ja metsätalousministeriössä.

Varmistetaan sujuva yhteistyö LVV:n kanssa kalatalous- ja patoturvallisuusasioissa sekä vesilain mukaisissa säännöstely-, ojitus- ja vaarantorjuntamenettelyissä ja tuetaan ilmastomuutoksen vesistövaikutusten huomioon ottamista LVV:n toiminnassa

Tavoite valmistellaan Maa- ja metsätalousministeriössä.

Varmistetaan tietojen ja tietojärjestelmien yhteiskäytön, tiedonsiirron sekä asiakkuuksien hoidon sujuvuus LVV-EVK-rajapinnoissa

Tavoite valmistellaan Maa- ja metsätalousministeriössä.

Asukkaiden määrä merkittäväillä tulvariskialueilla

Mittayksikkö lkm	Tav 2026 ≤ 9310	Tav 2027 ≤ 9310	Tav 2028	Tav 2029
---------------------	--------------------	--------------------	----------	----------

Valtion vesistörakenneomaisuus palvelee turvallisesti ja taloudellisesti yhteiskunnan tarpeita [valtakunnallinen tavoite]

Varmistetaan valtion vesistörakenteiden toiminta ja turvallisuus, ja pyritään hankkeiden luovuttamiseen hyödynsaajille erityisesti perusparannusten yhteydessä

Tavoite valmistellaan Maa- ja metsätalousministeriössä.

Ylläpidetään ja kehitetään varmatoimista hydrologista havaintoverkostoa ajantasaisen vesitilannekuvan ja vesistöennusteiden tuottamiseksi

Tavoite valmistellaan Maa- ja metsätalousministeriössä.

Hyvinvointi ja yhdenvertaisuus

D1: Edistämme laadukasta ja tuottavaa työelämää, joka vastaa työelämän muutoksiin

Kotoutuminen ja työllistyminen tapahtuvat nopeasti ja maahanmuuttajien omaa vastuuta lisäävästi

Tavoite 2026

Elinvoimakeskus varmistaa osaltaan alue- ja paikallistasolla, että maahanmuuttajien työllistymistä tehostetaan, työllisyys nousee valtaväestön tasolle ja maahanmuuttajien omaa vastuuta kotoutumisestaan vahvistetaan.

Elinvoimakeskus varmistaa osaltaan kotoutumisen mahdollisuudet molemmilla kotimaisilla kielillä. Tavoitteena on, että noin 5–10 prosenttia kotoutuu ruotsin kielellä. (Tämä kohta koskee seuraavia elinvoimakeskus: Uusimaa, Lounais-Suomi, Pohjanmaa, Kaakkois-Suomi)

Tilapäistä suojelua saavien työllistyminen ja kuntiin siirtyminen nopeutuu ja tehostuu.

Elinvoimakeskus seuraa ulkomaalaistaustaisten työllisyysastetta alueellaan, keskeisenä kohderyhmänä ulkomaalaistaustaiset naiset.

Elinvoimakeskus varmistaa osaltaan, että maahanmuuttajaitien työllisyys ja kielitaito paranevat.

Elinvoimakeskus tekee yhteistyötä KEHA-keskuksen kanssa maahanmuuton ja kotoutumisen alueellisen seurannan kehittämiseksi. Kotoutumisen seurannan kehittämisen viitekehyksenä ovat hallitusohjelman tavoitteet: työllistyminen, kielitaidon kehittyminen, suomalaiseen yhteiskuntaan perehtyminen ja sen sääntöjen noudattaminen sekä ruotsin kielellä kotoutumisen vahvistaminen.

Elinvoimakeskus tukee kotoutumislain ja muiden kotoutumisen edistämiseen vaikuttavien lakimuutosten toimeenpanoon valmistautumista alue- ja paikallistasolla.

Elinvoimakeskus huomioi toiminnoissaan työ- ja elinkeinoministeriön ja hallinnonalan strategiaan vuosille 2024–2030 kytkeytyvät kotoutumista koskevat valtakunnalliset pidemmän aikavälin tavoiteindikaattorit:

- Ulkomaalaistaustaisten työllisyysaste (%): tavoite 2026: 72,1
- Kansainvälisen suojelun perusteella maahan tulleiden työllisyysaste (%) 1/3/5/8 v maahantulon jälkeen: tavoite 2026: 15/30/50/72,1
- Kotoutumissuunnitelman saaneiden sosiaaliturvariippuvuus: tavoite 2026: Vähenee
- Saavuttanut kotoutumiskoulutuksessa vähintään tavoitekielitaitotason B1: tavoite 2026: 40 %

Tavoite 2027

Elinvoimakeskus varmistaa osaltaan alue- ja paikallistasolla, että maahanmuuttajien työllistymistä tehostetaan, työllisyys nousee valtaväestön tasolle ja maahanmuuttajien omaa vastuuta kotoutumisestaan vahvistetaan.

Elinvoimakeskus varmistaa osaltaan kotoutumisen mahdollisuudet molemmilla kotimaisilla kielillä. Tavoitteena on, että noin 5–10 prosenttia kotoutuu ruotsin kielellä. (Tämä kohta koskee seuraavia elinvoimakeskus: Uusimaa, Lounais-Suomi, Pohjanmaa, Kaakkois-Suomi)

Tilapäistä suojelua saavien työllistyminen ja kuntiin siirtyminen nopeutuu ja tehostuu.

Elinvoimakeskus seuraa ulkomaalaistaustaisten työllisyysastetta alueellaan, keskeisenä kohderyhmänä ulkomaalaistaustaiset naiset.

Elinvoimakeskus varmistaa osaltaan, että maahanmuuttajaitien työllisyys ja kielitaito paranevat.

Elinvoimakeskus tekee yhteistyötä KEHA-keskuksen kanssa maahanmuuton ja kotoutumisen alueellisen seurannan kehittämiseksi.

Elinvoimakeskus tukee kotoutumislain ja muiden kotoutumisen edistämiseen vaikuttavien lakimuutosten toimeenpanoa alue- ja paikallistasolla.

Alueelliseen yhteistyöhön, kansainvälistä suojelua saavien vastaanottoon ja rinnakkaisyehtiskuntien torjumiseen sekä hyvien väestösuhteiden edistämiseen panostetaan

Tavoite 2026	Elinvoimakeskus vahvistaa tietoisuutta kotoutumisjärjestelmän kannustavuuden ja velvoittavuuden lisäämisestä. Osana alueellista yhteistyötä, elinvoimakeskus tukee kuntia ja hyvinvointialueita rinnakkaisyehtiskuntien syntyminen torjumisessa ja hyvien väestösuhteiden edistämisessä. Alueilla, joilla sijaitsee ruotsinkielisiä tai kaksikielisiä kuntia, elinvoimakeskus varmistaa, että suurin osa kiintiöpakolaisista on mahdollista ohjata ensisijaisesti ruotsinkielisiin ja enemmistön kieleltään ruotsinkielisiin kaksikielisiin kuntiin työ- ja elinkeinoministeriön erillisen 9.10.2025 annetun kuntapaikkatavoitteita koskevan ohjauskirjeen mukaisesti. Siinä työ- ja elinkeinoministeriö on antanut näille alueille kiintiöpakolaisia koskevat kuntapaikkatavoitteet seuraavasti: Pakolaiskiintiö 2026: yhteensä 500 kuntapaikkaa, joista - Kaakkois-Suomi 11 - Pohjanmaa 136 - Uusimaa 170 - Varsinais-Suomi ml. Ahvenanmaa 58 yhteensä 375 kuntapaikkaa ruotsin- tai kaksikielisissä kunnissa
Tavoite 2027	Elinvoimakeskus vahvistaa tietoisuutta kotoutumisjärjestelmän kannustavuuden ja velvoittavuuden lisäämisestä. Osana alueellista yhteistyötä, elinvoimakeskus tukee kuntia ja hyvinvointialueita rinnakkaisyehtiskuntien syntyminen torjumisessa ja hyvien väestösuhteiden edistämisessä.

D2: Turvaamme puhtaat vedet, elinvoimaisen luonnon ja kulttuuriympäristöt sekä rakennetun ympäristön osana hyvinvointia ja turvallista arkea

Vesien ja meren tilaa parannetaan toteuttamalla vesien- ja merenhoidon toimenpiteitä yhteistyössä sidosryhmien kanssa

Vesien- ja merenhoitosuunnitelmien toimenpideohjelmien toteutuminen

Tavoite 2026	Varsinais-Suomen ja Satakunnan alueella vesienhoidon toimeenpano- ja tukiviranomainen on Etelä-Pohjanmaan elinvoimakeskus, ja tavoitteet vuodelle 2026 asetetaan siellä. Lounais-Suomen elinvoimakeskuksesta hoidetaan valtakunnallinen merenhoidon toimeenpano ja tukiviranomaisen tehtävät. Tehtävä on uusi ja vaatii kehittämistä ja verkoston rakentamisen rannikko -elinvoimakeskusten ja muiden valtakunnallisten toimijoiden kanssa. Hyvänä pohjana toimivat asiantuntijaverkostojen vahvistamistyö (rannikkovesien kunnostusverkosto) ja maa- ja metsätalouden vesienhallinnan kehittäminen ja verkostot. Saaristomeri-ohjelmaa toteutetaan suunnitelman mukaan ja sitä tukemaan kytketään osaksi merenhoidon toimeenpanoa Saaristomeri-ohjelman liitännäishankkeita sekä myös ACWA-hanke. RRF-rahoitteinen kipsitoiminta jatkuu viimeisillä kipsinlevityksillä ja raportoinneilla. Kansallisen rahoituksen kipsitoiminta jatkuu vuonna 2026 saadun rahoituksen mukaisessa laajuudessa. Hankinnat ovat parhaillaan käynnissä. GREENHOOD-hanke tukee ohjelman tavoitteita etenkin maatalouden vesien suojeleminen edistämässä. Muiden maanparannusaineiden käyttöä edistetään, mikäli edellytykset siihen syntyvät. Tavoitteena on myös kehittää ja pilotoida tulostavoitteista maataloustukea (P-luvun laskuun perustava tuki). Ohjelman toteutumistavoite vuodelle 2026 on 70-90 %. Yritysyhteistyö ja yritysten vesivastuullisuus on edennyt suurien elintarvikeketjuun kuuluvien yritysten kanssa keskusteluun yritysten välisen yhteistyöstä ja hanketoiminnan aloittamisesta. Vuonna 2026 on tavoitteena rakentaa yhteinen hanke kiinnostuneille yrityksille ja aktivoida yrityksiä, joiden vesivastuullisuus on edennyt hitaammin.
Tavoite 2027	Merenhoidon toimeenpano- ja tukiviranomaisen tehtäviin ja Saaristomeri-ohjelmalle laaditaan suunnitelma vuodelle 2027 vuoden 2026 aikana.

Elinvoimainen maaseutu, kulttuuriympäristö ja turvallinen rakennettu ympäristö luovat hyvinvointia

EVK:n yhteisen turvallisuutta ja hyvinvointia edistävän toimintatavan muodostaminen liikenteen, kulttuuriympäristön, maaseudun kehittämisen ja elinkeinoelämän tehtävissä. Yhteistyön jatkuvuuden varmistaminen LVV:n kanssa.

Tavoite 2026 Yhteistyön toimintatavat muodostuvat.

Tavoite 2027 Yhteistyö kehittyy ja tuo tuloksia.

Osallistuminen alueen ja alueiden väliseen yhteistyöhön, joka edistää kulttuuriympäristön hyvää tilaa sekä työn tuloksellisuutta

Tavoite 2026 Alueellisen yhteistyön tarpeet ja mahdollisuudet on tunnistettu, alueellisen yhteistyön verkostot jatkavat toimintaansa.

Tavoite 2027 Yhteistyö on tuloksellista ja luo lisäarvoa alueen kehittymiseen.

Rakennusperinnön hoitoavustukset, hakemusmäärät kpl/v

Mittayksikkö kpl	Tav 2026 ≥ 120	Tav 2027 ≥ 120	Tav 2028	Tav 2029
---------------------	-------------------	-------------------	----------	----------

Henkilövahinkoon johtaneiden onnettomuuksien kokonaismäärä

Mittayksikkö kpl	Tav 2026 ≤ 209	Tav 2027 ≤ 206	Tav 2028	Tav 2029
---------------------	-------------------	-------------------	----------	----------

Luonnon monimuotoisuus vahvistuu alueellisella yhteistyöllä

Luonnonsuojelualueverkoston kehittäminen osana METSO- ja Helmi-ohjelmia, ha

Mittayksikkö ha	Tav 2026 ≥ 500	Tav 2027 ≥ 500	Tav 2028	Tav 2029
--------------------	-------------------	-------------------	----------	----------

Alueellisten luonnon monimuotoisuusohjelmien laatiminen ja toimeenpano

Tavoite 2026 LUMO-ohjelmia (Varsinais-Suomi, Satakunta) laaditaan vuoden 2026 aikana laajassa sidosryhmäyhteistyössä. Tavoitteena on 6-8 työpajan järjestäminen vuoden 2026 aikana. Työpajojen avulla osallistetaan toimijoita LUMO-työkalun rakentamiseen. Vuoden jälkipuoliskolla työpajat siirtyvät vetämään teemojen tavoitteita yhteen ja pohtimaan toimien yhdistämistä järkeviksi kokonaisuuksiksi ja niiden yhteen nivomista vesien- ja merenhoidon sekä ilmastotavoitteiden kanssa.

Tavoite 2027 Vuonna 2026 aloitetut työpajat jatkuvat alkuvuoteen 2027. Muuten vuonna 2027 keskitytään ohjelman kokoamiseen yhteistyöryhmän avustuksella. Valtakunnallista yhteistyötä tehdään resurssien puitteissa.

Valtionhallinnon yhteiset tavoitteet ja aluehallinnon mahdollistajat

Digitalisaation edistäminen

Elinvoimakeskusten digitaalinen turvallisuus sisältäen henkilöstön ajantasainen tietoturvaosaaminen (yhteistyössä KEHA-keskuksen kanssa)

Tavoite 2026	Valitaan yhteisesti kaikissa elinvoimakeskuksissa kehitettävät painopisteet v. 2026 aikana.
Tavoite 2027	Toteutetaan valittuja painopisteitä käytettävissä olevin resurssein.

Elinvoimakeskusten digitalisaatiota vauhdittavan yhteistekemisen ja kehittämisen hallintamallin luominen ja osaamisen jakaminen osasto- ja virastorajat ylittäen

Tavoite 2026	Valitaan yhteisesti kaikissa elinvoimakeskuksissa kehitettävät painopisteet v. 2026 aikana.
Tavoite 2027	Toteutetaan valittuja painopisteitä käytettävissä olevin resurssein.

Tekoälyn hyödyntäminen elinvoimakeskusten toimintaprosessien tehostajana ja henkilöstön arjen työn tukena

Tavoite 2026	Valitaan yhteisesti kaikissa elinvoimakeskuksissa kehitettävät painopisteet v. 2026 aikana.
Tavoite 2027	Toteutetaan valittuja painopisteitä käytettävissä olevin resurssein.

Tietojohdamisen kehittäminen

Tietojohdamisen osa-alue: kattava ja laadukas tiedonhallinta

Tavoite 2026	Tietotarpeiden määrittely ja tarkentaminen (sis. tietotarpeiden tunnistamisen ja päivittämisen prosessin rakentaminen)
Tavoite 2027	Tiedonhallinnan prosessien (tiedon hankinta, jalostaminen, tallentaminen ja jakaminen) ja niihin liittyvän yhteistyön ja työnjaon kehittäminen.

Tietojohdamisen osa-alue: systemaattinen tiedolla johtaminen

Tavoite 2026	Tiedon hyödyntämisen toimintamallien ja roolitusten rakentaminen sekä vastuiden määrittäminen.
Tavoite 2027	Tiedon hyödyntämisen toimintamallien kehittäminen tarvittavilta osin.

Tietojohdamisen osa-alue: henkilöstön osaamisen ja kyvykkyyden kehittäminen

Tavoite 2026	Strateginen henkilöstön kehittämissuunnitelman laadinta.
Tavoite 2027	Strategisen henkilöstön kehittämissuunnitelman toteutus.

Yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistäminen

Toiminnallisen yhdenvertaisuussuunnittelun laatu

Tavoite 2026	Toiminnallisen yhdenvertaisuussuunnittelun tavoitetaso on asetettu ja laadittu sen pohjalta toiminnallinen yhdenvertaisuussuunnitelma etenemiseksi kohti seuraavaa tasoa.
--------------	---

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutuminen

Vastuullisuusindeksi

Mittayksikkö
HBaro 1-4

Tav 2026

Tav 2027

Tav 2028

Tav 2029

Toiminnallisen tehokkuuden sekä tuotosten ja laadunhallinnan tavoitteet

Asiakaspalvelutyytyväisyys

Mittayksikkö
Kysely 1-5

Tav 2026
> 4,2

Tav 2027

Tav 2028

Tav 2029

Sidosryhmätyytyväisyys

Mittayksikkö
Kysely 1-5

Tav 2026
> 4,0

Tav 2027

Tav 2028

Tav 2029

Elinvoimakeskusten toiminnan häiriötön käynnistyminen

Tavoite 2026

Elinvoimakeskusten viestintä yhdessä henkilöstön kanssa on varmistanut asiakkaiden tietoisuuden organisaatio- ja palvelumuutoksista. Asiakaspalvelu on jatkunut katkeamattomana yli organisaatorajojen. Viraston työjärjestys on hyväksytty ja ratkaisuvaltaa omaavat henkilöt rekrytoitu riittävän ajoissa varmistaen, että toiminta on jatkunut katkeamattomasti. Yhteistyön käytännöt osastojen sisällä, niiden välillä sekä sidosryhmien-, kumppanien- ja verkostojen kanssa on saatu rakennettua.

Toimintamenovähennysten hallittu toimeenpano

Tavoite 2026

Toimintamenovähennysten toteuttaminen on suunniteltu ja viraston menotaso saatettu vähennysten edellyttämään tasoon vuoden 2026 osalta

Tavoite 2027

Toimintamenovähennysten toteuttamisen suunnitelmaa on toteutettu ja viraston menotaso saatettu vähennysten edellyttämään tasoon vuoden 2027 osalta

Elinvoimakeskus ja sen tehtäväalat ovat yhteiskunnassa laajasti tunnetut

Tavoite 2026

Ulkoista viestintää toteutetaan suunnitelmallisesti elinvoimakeskuksen ydintehtävien selkeyttämiseksi asiakasrajapinnassa (KEHAN tukipalvelujen avulla)

Tavoite 2027

Arvioidaan elinvoimakeskuksen ja sen tehtäväalojen tunnettavuutta yhteiskunnassa (KEHAN tukipalvelujen avulla)

Elinvoimakeskuksen ja LVV:n yhteistyön onnistuminen ympäristötehtävissä.

Tavoite 2026

Yhteistyön verkostot ja toimintatavat on muodostettu ja käytössä. Kuvaus toteutetuista toimista ja onnistumisesta.

Tavoite 2027

Elinvoimakeskuksen arvio onnistumisesta asteikolla 1-5 ja yhteistyön parantamiseksi vuonna 2027 eri menettelyissä/substansseissa toteutetut toimenpiteet.

4 Voimavarojen hallinta

Taulukko: Voimavarojen hallinnan tavoitteet

Henkilöstövoimavarojen hallinta

Vuoden 2026 syksyllä toteutetaan henkilöstökokemusta mittaava Henkilöstöbaro-kysely. Vuodelle 2026 ei aseteta tavoitetasoa. Kyselyn tulosten pohjalta asetetaan tavoitetasot vuodelle 2027.

Kokonaisindeksi				
Mittayksikkö HBaro 1-4	Tav 2026	Tav 2027	Tav 2028	Tav 2029
Johtaminen-indeksi				
Mittayksikkö HBaro 1-4	Tav 2026	Tav 2027	Tav 2028	Tav 2029
Organisaatio-indeksi				
Mittayksikkö HBaro 1-4	Tav 2026	Tav 2027	Tav 2028	Tav 2029
Henkilöstön ajantasaiset tehtäväkuvat				
Tavoite 2026	Koko henkilöstölle on laadittu ajantasaiset tehtäväkuvat			